

Congres Internationale Transportfederatie (ITF)

Sectie spoorwegen

Curitiba, Brazilië, 9-12 december 2008

Congres Internationale Transportfederatie (ITF)

Sectie spoorwegen

Curitiba, Brazilië, 9-12 december 2008

Van 9 tot 12 december vond in het Braziliaanse Curitiba het congres plaats van de Internationale Transportfederatie sectie spoorwegen. Curitiba is de hoofdstad van de staat Paraná en is wereldberoemd geworden door de innovatieve stedelijke en ruimtelijke oplossingen, vooral in het openbaar vervoer. Sinds 1974 werd een systeem van openbaar vervoer (een netwerk van bussen , taxi's...) uitgebouwd die als voorbeeld kan gelden voor de ganse wereld.

Stadsplanning en openbaar vervoer te Curitiba

Openbaar vervoer: buslijnen van de express bus en directe verbindingen

Bushalte in Curitiba met dubbelgelede bussen.

Curitiba is een schoolvoorbeeld van goede stadsplanning. De stad heeft een zeer efficiënt systeem van openbaar vervoer, met snelle bussen, die op speciaal voor hen gereserveerde rijstroken rijden. De bussen zijn heel lang en onderverdeeld in drie

afdelingen. Zij stoppen op verhoogde perrons, zodat ook gehandicapten gemakkelijk kunnen in- en uitstappen. Dit openbaar vervoer wordt door 85% van de bevolking gebruikt, ook al bezit een groot deel van de bevolking een eigen auto. Het verkeer in de stad verloopt dan ook heel soepel.

Per inwoner is er 51 vierkante meter groen, ongeveer drie keer zoveel als door de UNESCO wordt aangeraden. Ook de vele voorzieningen in de stad, neergezet op strategische plaatsen, bepalen het gezicht. In juni 1996 werd Curitiba op het congres van stadsplanologen in Istanboel als de meest innoverende stad ter wereld onderscheiden. Bovendien is de stad door de UNESCO aangewezen als modelstad voor de wederopbouw van onder andere steden in Afghanistan. Ondanks alle goede planning in de loop der jaren heeft Curitiba wel te kampen met een aantal problemen, waaronder dakloosheid en de ontwikkeling van sloppenwijken. De criminaliteit is echter wel relatief laag.

" Cities like this can change the world" In 1965 wordt het Urbain Planning Institute opgericht. Jaime Lerner, later burgemeester, had de leiding hierover. In 1970 wordt een masterplan gepresenteerd met verschillende pijlers:

- Geen metro, maar wel bovengronds openbaar vervoer met volstrekte voorrang (snelheid, comfort en frequentie). Argumenten: metro is te duur (bouw en vooral exploitatie), maar ook omwille van de sociale controle.
- Mengen van functies (wonen, werken en recreatie)
- Ecologisch verantwoord groenbeheer (nu 51m² per persoon --> vroeger 0,5m²) (overstromingszones gecombineerd met groenzones).
- Sociaal programma gekoppeld aan milieuprogramma's (interdisciplinair).

Dit laatste punt is bijvoorbeeld te zien in een project waarbij afvalinzamelingspunten zijn opgezet. Veel armen uit de favela (krottenwijk) verzamelen overdag door de hele stad straatvuil, waarvoor ze aan het eind van de dag voor kunnen worden betaald. Op deze manier wordt er mensen werk verschaft en blijven de straten schoon. Één blik op het straatbeeld van Curitiba bewijst hoe effectief dit programma is.

(Bron: Wikipedia, 2008)

Congres Internationale Transportfederatie (ITF), sectie spoorwegen

Curitiba, Brazilië, 9-12 december 2008

Het congres was opgedeeld in 2 gedeelten. Op 9 december was er eerst de vrouwenconferentie en vanaf 10 december ging het volledige congres van start. Tijdens het 3-daagse congres werd een evaluatie gemaakt over de toestand van de spoorwegen wereldwijd. Meer dan 160 deelnemers van 55 vakbonden uit 38 landen waren voor het congres ingeschreven.

9 december, internationale vrouwenconferentie

Samen met het gastland namen delegaties van 24 verschillende landen deel aan de internationale vrouwenconferentie van ITF. Het was voor de eerste maal dat deze werd georganiseerd in Latijns-Amerika. De conferentie werd voorgezeten door Jane Barrett, South African Transport & Allied Workers Union.

De conferentie was opgebouwd rond 3 centrale thema's.

1. Er werd een evaluatie gemaakt van de aanwezigheid van vrouwen in de spoorwegsector. Er werd vooral aandacht besteed aan de aanwezigheid van vrouwen in de sectoren exploitatie, de technische beroepen en de weerslag van de wereldwijde herstructureringen.
2. Op het niveau van de spoorwegondernemingen werden onderwerpen aangesneden zo als zwangerschap, agressie en sexuele intimidatie en andere vormen van discriminatie.
3. De aanwezigheid van vrouwen in de verschillende niveaus van de syndicale beweging, met inbegrip op het niveau van de collectieve onderhandelingen en het opbouwen van strategieën ter aanmoediging tot deelname van de vrouwen op alle niveaus.

Het rapport van de vrouwenconferentie bevat volgende conclusies

- Herstructureringen treffen vooral de jobs voor vrouwen in de sectoren restauratie, reiniging...
- Er zijn onvoldoende loopbaanmogelijkheden voor vrouwen, combinatie werk - privé
- Alle jobs toegankelijk maken voor vrouwen
- Aangepast werk voor zwangere vrouwen
- Bij herstructureringen de verworven rechten verdedigen bij de nieuwe operatoren (vb. materniteit)
- 28 april 2009 dag tegen geweld, campagne voeren voor niet-discriminerende maatregelen tegen zwangere vrouwen
- Er zijn te weinig vrouwen in de syndicale leidinggevende structuren en beslissingsorganen, een quota instellen zou bevorderlijk zijn
- Vorming voor jonge vrouwen voor een betere integratie

Verslag van het congres 10-12 december

Welke is de toestand van de spoorwegen wereldwijd?

Privatisering, deregularisering, liberalisering, commercialisering...worden wereldwijd op grote schaal toegepast. Dit heeft een fragmentering van de spoorwegen, jobverlies, het sluiten van onrendabele lijnen, het bevoordelen van rendabele lijnen, outsourcing, onderaanneming, het invoeren van interim-arbeid...als gevolgen. Er zijn wereldwijd grote problemen door de herstructurerings en het gebrek aan voldoende investeringen.

Ook bij andere sectoren zo als het lokale openbare vervoer, havens, vliegwezen, bij de toeleveringsbedrijven van water, gas en elektriciteit nemen we dezelfde trend waar.

Het zijn vooral de grote internationale financiële instellingen, overheden en private businesskringen die deze neoliberale politiek van vrije markteconomie promoten. Daarbij wordt ook een “antivakbond” strategie ontwikkeld. Ook de Wereldbank speelt hier in een cruciale rol door o.a. het promoten van publiekprivate samenwerking.

Vandaag stellen we echter ook vast dat de spoorwegsector wereldwijd wordt getroffen door de economische crisis. Vooral de goederensector wordt zwaar getroffen.

Nochtans staan we als vakbond voor enkele nieuwe uitdagingen. De huidige economische recessie bewijst dat het neoliberalisme failliet is. Eén van de uitdagingen is om opnieuw een socialere regelgeving af te dwingen en in te voeren. De klimaatopwarming is een nieuwe uitdaging. In die zin dat de spoorwegen een belangrijke rol te vervullen hebben in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Het spoorvervoer is een belangrijk, milieuvriendelijk alternatief. Het komt er op aan de politieke verantwoordelijken van deze zienswijze te overtuigen. Er moeten maatregelen worden genomen om te investeren in duurzaam transport waarbij o.a. aandacht wordt besteed aan milieuvriendelijke maatregelen, goede arbeidsomstandigheden en het nodige comfort voor de reizigers

De vakbonden bij het spoor hebben in het syndicale verzet een belangrijke rol te spelen. De spoorwegsector heeft een traditie van sterke vertegenwoordiging en strijdvaardigheid. Ook in de toekomst moet daar verder rond gewerkt worden. Indien de kracht van de vakbonden uit de spoorwegsector afneemt kan dit ook zijn weerslag hebben in de strijd van de gehele publieke sector tegen de neoliberale politiek.

Klimaatverandering en het spoor – ontwikkelen van een syndicaal antwoord – een duurzaam transport

Wat stellen we vast?

- Binnen de 10 jaar de uitlaatgassen verminderen – temperatuur laten dalen met 2 graden = wetenschappelijke consensus
- Transport = 25% van economisch gerelateerde uitlaatgassen

- Goederentransport stijgt sneller dan reizigerstransport, zorgt o.a. voor dichtslibben wegen en hoge concentraties uitlaatgassen
- Vervuiling door uitlaatgassen ► Vliegtuig = 12%, Schip = 15%, Havens = grote concentraties, weg = 72%, spoorweg = 1% (diesel = direct, elektriciteit = indirect, moeilijk te meten)(Huidige cijfers van voor de economische crisis)

Wat kunnen we als vakbond doen?

- Impact onderzoeken op de gendergelijkheid = activiteiten met impact op het klimaat door zowel mannen als vrouwen
- Efficiënte energiemaatregelen (diesel), soort diesel (bio), inter-modaal transport, investeren in openbaar vervoer en ontradende maatregelen wegtransport
- Verminderde werkgelegenheid bij het spoor = aanleiding tot het creëren van groene jobs voor mannen en vrouwen – goede omschakeling voor de werknemers
- Ongelijkheden bestuderen tussen landen en binnen landen = rijkdom, economische ontwikkeling...
- Syndicale kritiek op de neoliberale transportherstructurering
- Syndicale alternatieven: economisch, sociaal, omgeving

Samenwerking met UIC

UIC, de internationale organisatie van spoorwegondernemingen, vertegenwoordigt +- 200 aangesloten landen wereldwijd. De taken van de UIC spitsen zich vooral toe op het promoten van het spoorwegtransport, ondersteuning ter ontwikkeling van nieuwe activiteiten, het creëren van nieuwe standaards....

Een samenwerkingsverband tussen UIC en ITF werd afgesloten ter preventie van aidsbesmetting in de spoorwegsector..

Een toolkit zal door UIC worden ontwikkeld voor de opleiding van spoorwegwerknemers (opleiders/instructeurs, management, werknemers) ter preventie van HIV/AIDS. De samenwerking is gestart in november 2008. Eerst wordt een Engelstalige versie van de toolkit opgemaakt en gevalideerd. Verwacht wordt dat deze toolkit in verschillende talen zal beschikbaar zijn vanaf 2010. Dan zal ook worden gestart met de opleiding van de opleiders/instructeurs.

Zimbabwe

Tijdens het congres werd aandacht besteed aan de situatie in Zimbabwe waar president Mugabe het land naar de ondergang leidt. Ondanks aanhoudende internationale politieke druk weigert Mugabe om af te treden en de democratie in het land een kans te geven.

De uiteenzetting werd gegeven door Gideon P Shoko van de Zimbabwe Amalgamated Railwaymen's Union. Net vrij uit de gevangenis vertegenwoordigde hij zijn vakbond op het congres.

De hoge inflatie bedraagt 280 miljoen %. De hoge prijzen van de producten en de lage lonen zorgen voor grote armoede onder de bevolking. Er heerst een cholera-epidemie, ziekenhuizen zijn gesloten, de warenhuizen zijn leeg, er is geen electriciteit...De zwarte markt floriseert er enorm.

Er zijn warenhuizen "OK Bazar", deze bestaan uit twee gedeelten. Een gedeelte waar men producten kan aankopen met buitenlandse deviezen. Een ander gedeelte waar men producten kan aankopen met lokale munt. In dit gedeelte zijn geen producten te verkrijgen.

Aan het hoofd van de spoorwegen staat een militair. Daar er geen middelen zijn is er ook geen spoorwegactiviteit. Ondanks de hoge graad van syndicalisatie is er een moeilijke syndicale werking.

"Priorité à la sécurité" – "Voorrang aan de veiligheid"

Al sinds het jaar 2000 organiseert ITF jaarlijks de campagedag "Priorité à la sécurité" – "Voorrang aan de veiligheid". Spoorvakbonden wereldwijd organiseren op deze bewuste campagedag acties voor de bevordering van de veiligheid binnen de spoorwegen. Tot deze actiedag werd beslist naar aanleiding van de goedkeuring van het politieke document "Mobiliseer de solidariteit" op het congres van Delhi in 1998.

De deelnemers zijn het er over eens dat deze actiedag moet worden behouden. Weliswaar moet er worden nagedacht over het behoud of vernieuwen van het concept, moet er eventueel een nieuw thema worden gezocht.

De volgende actiedag gaat door op 28 april 2009.

Ons wereldwijd organiseren en opkomen voor onze rechten

“Ons wereldwijd organiseren en opkomen voor onze rechten” fungeerde al als congressthema tijdens het congres van Durban (Zuid-Afrika) in 2006.

Het congres te Curitiba kwam tot de volgende bevindingen:

- Verminderde syndicalisatiegraad (door afnemende werkgelegenheid)
- Toch sterke vakbonden bij de spoorwegen
- Antwoord vinden op neoliberalisme, antivakbondstrategie, klimaatverandering
- Fragmentering van de vakbonden, corporatisme
- Individualisering bij de jongere generaties, tactiek aanpassen
- Filialisering is gevaar voor ontmanteling traditionele spoorwegondernemingen
-

Welke zijn de 6 objectieven om tot een gezamenlijke strategie te komen?

- *de fundamentele syndicale rechten verdedigen*
- *organiseren van de werknemers van de mondiale operatoren (logistiek, reizigers)*
- *organiseren van de werknemers van de netwerken*
- *organiseren van de werknemers van de essentiële logistieke ketens*
- *organiseren van de werknemers uit bedrijven waar geen syndicale aanwezigheid is*
- *organiseren van de werknemers tewerkgesteld onder nieuwe vormen van arbeid*

Jean Pierre Goosens, nationaal secretaris acod - spoor België

Rudy Verleysen, nationaal secretaris acod - spoor België

E mail: itf@acod-spoor.be

etf@acod-spoor.be

